

Boekbesprekingen

Boeken aangeboden voor recensie

— DE FOLTER, R.J., *Normaal en abnormaal. Enkele beschouwingen over het probleem van de normaliteit in het denken van Husserl, Schütz en Foucault*, Groningen, Historische Uitgeverij, 1987, 302 p.

— GROENHUYSEN, M.S., *Strafen Wet. Beschouwingen over de betekenis van het legaliteitsbeginsel in het hedendaagse strafrecht tegen de achtergrond van actuele legitimatieproblemen*, Arnhem, Gouda Quint, 1987, 76 p.

— DEBOUTTE, D., VAN DE VEN, A. en VAN ENGELAND, H., *Jeugd, hulpverlening, geestelijke gezondheidszorg: een psychiatrisch-epidemiologische verkenning*, Rotterdam, RIAGG, 1987, 130 p.

— Koning Boudewijnstichting, *Armoede en bestaansonzekerheid. De toegankelijkheid van de rechtsbedeling*, Brussel, 1987, 72 p.

— VAN RULLER, S., *Genade voor Recht. Gratieverlening aan ter dood veroordeelden in Nederland 1806-1870*, Amsterdam, De Bataafsche Leeuw, 303 p.

Heyvaert, A., 'De Belgische nationaliteit. Korte commentaar op het Wetboek van de Belgische nationaliteit', Antwerpen, Kluwer rechtswetenschappen, 1986, 107 p.

De Wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 12 juli 1984. De artikelen 13 tot 21 van die Wet betreffen de nationaliteit en zijn in werking getreden op 1 januari 1985 (K.B. 18 juli 1984, *B.S.*, 4 augustus 1984); zij bevatten bepalingen die het Wetboek van de Belgische nationaliteit vormen alsook wijzigings- en opheffingsbepalingen en voorzien daarbij in een globale hervorming van het stelsel van de Belgische nationaliteit.

Zoveel is tot nog toe bekend.

Op minder vanzelfsprekende wijze daarentegen laten zich sedertdien voor practici de toepassingsperikelen van deze Wet aandienen.

Beleidsbedoelingen achter de gewijzigde nationaliteitswetgeving zijn door de commentatoren genoegzaam 'aangeprepen', zowel vóór als na onmiddellijk na haar inwerkingtreding. Maar daarbij is de zorg van rechtsleer en beleidskritiek niet in de eerste plaats uitgegaan naar de behoeften van de eerstelijns-hulp. Zoveel was ook meteen duidelijk.

Vandaag werpen twee volledige kalenderjaren sedert de inwerkingtreding van de Wet de mogelijkheid van een eerste licht op prangende praktijkvragen. Deze toepassingsverwickelingen 'selecteren' nu als het ware — en doen dat overigens op zéér werkdadige wijze — de enkele gepubliceerde commentaren waaraan de praktijkjurist, anno 1988, een handleiding *blijft* hebben.

Daarbij dient zich, naar onze mening o.m. de voorliggende commentaar van Professor A. Heyvaert aan, die als herwerking van diens bijdrage in de losbladige reeks *Personen- en Familierecht* (Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer, onder redactie van H. Casman, A. Heyvaert en P. Senaeve) thans het voordeel wegdraagt van een ingebonden reprint zonder voetnoten. Het werkje (76 p. + wetteksten in bijlage), dat dus op eenduidige wij-

ze bedoeld is voor ongecompliceerde praktijkbehoeften, verdraagt dan ook geenszins de vergelijking met breedvoerige standaardwerken als dat van prof. M. Verwilghen terzake, waarvan wij reeds eerder een recensie verzorgden (*Panopticon*, 1986, p. 301-304).

Nochtans blijft ook de rechtshulpverlener liefst omzichtig met blind vertrouwen in handleidingen van het voorliggende soort. Hier en daar immers neemt de auteur standpunten in die niet op onverdeelde wijze door rechtsleer of rechtspraak worden gevolgd. Zo o.m. op het punt van de berekening van de samenwoningsplicht voor gehuwden (bespreking van art. 16 § 2 van de Wet, nr. 56 op p. 30; verkrijging van de Belgische nationaliteit door de vreemde echtgenoot van een Belg). Professor Verwilghen hangt hier b.v. een meer voorzichtige interpretatie aan in zoverre hij, overeenkomstig ontleding van voorbereidende werken en parlementaire werkzaamheden, slechts post-nuptiale samenwoning in aanmerking meent te kunnen nemen voor de berekening van de vereiste minimumtermijn van 6 maanden. En hierin volgt hij de eerste jurisprudentiële toepassingen door een strenge meerderheidsopvatting (men leze o.m. als illustratie op bedoelde gestrengheid: Rb. Liège, 13 juni 1986, M.P./ Belg. Staat, *J.L.M.B.*, 1987, p. 1229-1230).

Onder voorbehoud van bovenstaande raadgeving aan de onbehoedzame practicus, klasseren wij deze bescheiden publikatie toch in het vakje van de 'betere' besprekingen van de geldende Belgische nationaliteitswetgeving.

Marie-Claire Foblets
deelredactie 'Vreemdelingen'

Wylleman A., 'Nietigheid van het gerechtelijk onderzoek of van afzonderlijke daden van onderzoek', Antwerpen, Kluwer rechtswetenschappen, 1987, 77 p.

Het betreft een zeer degelijk en goed geschreven benadering waarin de auteur, binnen de evolutie van een nulla poena systeem naar een inflatoir rechtshandhavingssysteem, goed aantoont dat de rechtsbescherming niet meer zozeer ligt in het waarborgen van de individuele zekerheid, maar veeleer in strafrechtspleging en rechtelijke organisatie.

De auteur inventariseert vrij uitvoerig de meestal juris prudentieel verzekerde bescherming van de burger door middel van nietigheden waarmee het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek kunnen aangetast zijn. Ook toont hij daardoor de bestaande leemten aan in het formele strafrecht. Steeds meer verschuift de discussie zich naar het handhaven van een delicaat evenwicht tussen individuele vrijheid, openbare orde en/of algemeen belang.

Ook dient het werk gesitueerd binnen een sterk in evolutie zijnde materie. Bepaalde facetten hadden m.i. wel meer gedifferentieerd kunnen benaderd worden. Daar waar daden van onderzoek en verwijzingsbeslissingen enerzijds, vaststelling van de nietigheid tijdens het gerechtelijk onderzoek en ter terechtzitting anderzijds, goed aan bod komen, was ook een benadering mogelijk geweest in hoofde van de onderzoekende en behandelende magistraat en/of andere persoon. Op die wijze zouden nu minder sterk of niet behandelde thema's ook aan bod zijn gekomen (b.v. nietigheid door het niet bezitten van de nodige kwalificaties als verbalisant).